

AVOPOLIS.GR, 01_07_2014

http://www.avopolis.gr/international-live/49562-2014-07-01-14-30-08

Γιόχαν Αντολφ Χάσσε/Σιρόης, Ο Βασιλιάς Της Περσίας

- Χώρος

Μέγαρο Μουσικής, Αθήνα

- Ημερομηνία

26/6/2014

- Συντάκτης

Νίκος Σαραφινός

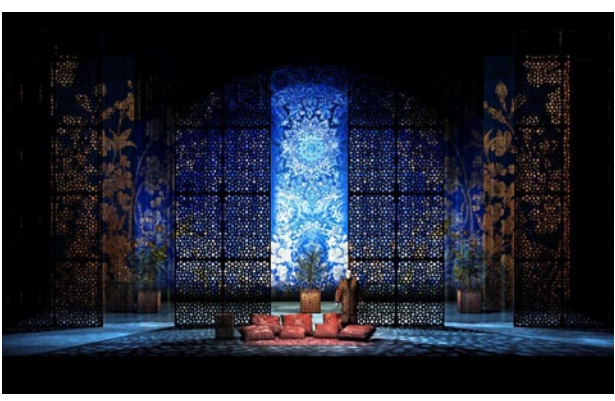
Ο Γερμανός **Γιόχαν Αντολφ Χάσσε** (1699-1783) θεωρήθηκε από τους συγχρόνους του βασιλιάς της μουσικής, καθώς στα παραγωγικά του χρόνια (1721-1771) έγραψε, ανάμεσα στα άλλα έργα του, περί τις 70 όπερες. Γεννημένος 17 χρόνια μετά τον Γιόχαν Σεμπάστιαν Μπαχ, υπήρξε τόσο στενός φίλος του λιμπρετίστα **Πιέτρο Μεταστάζιο**, ώστε ο τελευταίος τον αποκαλεί σε επιστολή του «πατέρα και φίλο» (1744) –χωρίς φυσικά να σημαίνει αυτό ότι η φιλία τους δεν πέρασε από πολλές διακυμάνσεις. Αναφέρω εδώ τον λιμπρετίστα, γιατί, πέρα από το ότι μιλάμε για έναν από τους διασημότερους του συναφιού του, το ίδιο το κείμενο της όπερας *Σιρόης Ο Βασιλιάς Της Περσίας* θέτει μια σειρά από ζητήματα- τα οποία έχουμε συναντήσει τόσο στο αρχαίο ελληνορωμαϊκό θέατρο, όσο και στην ελληνορωμαϊκή σκέψη και φιλοσοφία.

Γιατί ο Σιρόης δεν θέτει ως ζητούμενο τίποτα περισσότερο από την έννοια του *καλώς και ὀρθῶς βουλευέσθαι* (=καλή σκέψη και καλή απόφαση) ενός βασιλιά, του ίδιου του ορισμού της δικαιοσύνης αλλά και της ακριβοδικαίας απονομής της. Το ποια πρέπει να είναι η θέση της εξουσίας απέναντι στις ὅποιες συγκρούσεις και το κατά πόσον η εξουσία πρέπει να εκπροσωπείται από παραπάνω από έναν άνθρωπο, είναι θέματα που τίθενται από το γραπτό του Μεταστάζιο. Στο πεδίο των διαπροσωπικών σχέσεων, η σχέση πατέρα και παιδιών, η σχέση των αδελφών, ο έρωτας, η ζήλια, η διεκδίκηση του θρόνου μα και της πατρικής αποδοχής, αλλά και η ελεύθερη διεκδίκηση της επιλογής συντρόφου είναι μερικά ακόμα από τα ζητήματα που διαχειρίζεται ο Μεταστάζιο. Ζητήματα που διεκτραγωδούνται και στο ελληνορωμαϊκό θέατρο, κάνοντας τη μελέτη της τραγωδίας βασικό κεφάλαιο στην ψυχαναλυτική σκέψη του Φρόυντ.

Άλλωστε δεν είναι τυχαίο ότι ο Μεταστάζιο διαλέγει όχι τον ἐνόχο και ικανό συνομιλήτή του Βυζαντίου, Χοσρόη Α', αλλά τον παρηκμασμένο Χοσρόη Β' και τον ακόμα πιο ανεπαρκή γιο του, Σιρόη –ο οποίος ανέτρεψε και σκότωσε τον πατέρα του και τα 18 του αδελφια του, πεθαίνοντας μέσα στην ίδια χρονιά κατά την οποία πήρε τον θρόνο (628 μ.Χ.). Λιμώσις μετά, η Περσία θα αποτελέσει μέρος της αραβικής κυριαρχίας στην περιοχή. Φυσικά ο συγγραφέας μας αποφεύγει να μείνει πιστός στην ιστορική αλήθεια κι έτσι δεν αναφέρει καμία από τις παραπάνω λεπτομέρειες. Στο δικό του λιμπρέτο, ο μετανιωμένος Βασιλιάς αναγνωρίζει τον γάμο του Σιρόη με την Εμίρα, τον οποίον δεν ενέκρινε μέχρι τότε, και του δίνει τον περσικό θρόνο. Ακόμα όμως και σε αυτήν την εξιστόρηση, σκιαγραφείται μια εξουσία σε κρίση: παραπλανημένη, αναποτελεσματική, γραφειοκρατική και εθμική, ανούσια και ασταθής. Δεν ξέρω αν ήταν το θέμα της συγκεκριμένης όπερας που κέντρισε την Καμεράτα και τον Γιόργκο Πέτρο, πάντως η θλιβερή μορφή του ανήμπορου Χοσρόη ήταν μια ευκαιρία να κάνουμε τους δικούς μας συζητησιμούς, με τις παροντικές εξουσίες που εναλλάσσονται τα τελευταία χρόνια σε όλη τη Γηραιά Ήπειρο...

Ο *Σιρόης του Χάσσε* είναι μια όπερα σε τρεις πράξεις, την οποία ελάχιστες φορές μπόρεσε κάποιος ν' ακούσει, λόγω της δυσκολίας του αρχικού χειρογράφου –αποτέλεσε, σύμφωνα με δήλωσή του Πέτρο, αντικείμενο «αποκρουτογράφησης»– λόγω του μεγέθους της (με τα δύο διαιρέματα φτάσαμε σχεδόν τις 4 ὥρες!), αλλά και λόγω του ότι παραμένει άγνωστη. Πέρα από κάποιες ἄριες που έχουν κατά καιρούς ηχογραφηθεί, το σύνολο του έργου έχει παιχτεί πολύ λίγες φορές και δεν έχει ηχογραφηθεί ποτέ. Αυτό το τελευταίο εγχείρημα θα αναλάβει η Καμεράτα, η οποία θα ηχογραφήσει όλη την όπερα, τον Νοέμβριο του 2014 για τη Decca.

Αυτό που με εξέπληξε στην παράσταση του **Max Cencic** στο Μέγαρο Μουσικής ήταν η εικόνα! Τα βίντεο, τα σκηνικά και τα κοστούμια έπαιξαν πρώτο ρόλο σε ό,τι παρακολούθησαμε: όχι γιατί ήταν εντυπωσιακά, αλλά γιατί με συνέπεια έλεγαν τη δική τους ιστορία, η οποία ενσωματωνόταν –κατά παράλληλο τρόπο– στο κείμενο του Μεταστάζιο. Τα σκηνικά του **Bruno de Lavenère**, λειτουργικά και με απλό τρόπο σχεδιασμένα, έδιναν βάθος στη σκηνή, χωρίζοντας οπτικά το μπροστά μέρος με το πίσω: τα όσα δηλαδή συνέβαιναν στην επίσημη παρουσία της βασιλικής αυλής με εκείνα που συνέβαιναν στα ἄδυνα της. Συρόμενες πόρτες που σου επέτρεπαν να βλέπεις καθαρά μέσα από αυτές, αλλά και τεράστιες κουρτίνες με την ίδια διαφάνεια στοιχειώνονταν από τα σώματα τραγουδιστών και κομπάρσων. Τα κοστούμια πάλι έμοιαζαν με ρούχα βγαλμένα μέσα από περσικές τοιχογραφίες ή και με ενδύματα της Άπω Ανατολής- δημιουργούσαν την οπτική διάσταση ενός ταξιδιού, μιας ιστορίας που ξεκινούσε στα γεωγραφικά όρια με την Εγγύη Ανατολή κι έφτανε στα νησιά της Ιαπωνίας, σε ένα φανταστικό καραβάνι ιστορικού συγκρητισμού.

Κεφαλαιώδους σημασίας αποδείχθηκαν οι φωτισμοί του **David Debriney**, καθώς κάποιες φορές έπαιξαν τον ρόλο χρωστήρα ακόμα και στα ενδύματα των πρωταγωνιστών. Η σχεδόν ασπρόμαυρη και μουντή παρουσία των φυλάκων αντιπαρτιθέτο, για παράδειγμα, με την πολύχρωμη παρουσία της ναζίρας ερωμένης –της Λαοδίκης. Κι αυτό όχι μόνο από τον χρωματικό τόνο του ενδύματος και του φωτισμένου περιβάλλοντος, αλλά και χάρη στον φωτισμό των προσώπων και της ενδυμασίας τους με τέτοιο αριστοτεχνικό τρόπο, ώστε να αλλάζουν οι χρωματικές χροιάς τους.

Τα βίντεο του **Etienne Guiol**, από την άλλη, έλεγαν μια διαφορετική, παράλληλη ιστορία. Από τη σχετικώς φωτεινή 1η πράξη με τα πολύγωνα σύμβολα ανατολίτικης διάθεσης, στη σκοτεινή 2η, με τα σύμβολα, την αναμμένη φωτιά πίσω από την/τον μονοκόδο (παρέπεσε τόσο στην Κόλαση, όσο και στην πλατωνική σπηλιά), έως το εντυπωσιακό τέλος –το οποίο θα σχολιάσω ευθύς– τα βίντεο μιλούσαν για μια μίσηση, μια δοκιμασία. Το ταξίδι πέρασε από τη γη στη θάλασσα, στα έγκατα της γης, στον ουρανό, φτάνοντας στην κατάκτηση της γνώσης/θρόνου στο όνομα κάποιου θεού. Ο οποίος στο τέλος, ως δίκαιος κριτής, βάζει στη θέση τους βασιλιά, διεκδικητές του θρόνου, επίδοξους δολοφόνους, ανήθους εραστές και ερωμένες.

Στο τέλος του έργου, σκηνοθέτης και video designer επέλεξαν ο βασιλιάς, οι γιοι του, οι γυναίκες –οι βασικοί ρόλοι, τέλος πάντων– να προσκυνήσουν (έχοντας πλάτη στο κοινό) το χριστό με το μάτι στο μέσον του, το οποίο κυκλώνονταν από ένα φίδι που τρώει την ουρά του. Το πρώτο σύμβολο δεν είναι τίποτα περισσότερο από τον διαχρονικό τρόπο με τον οποίον μέρος της ανθρωπότητας αποτυπώνει τον τριαδικό αθάνατο θεό, που έχει στραμμένο το βλέμμα του προς ὅλοιο εμάς- από τον ουροβόρο (το φίδι που τρώει την ουρά του), θα επέλεξε το προσοκρατικό *Ἐν τὸ πᾶν* ως δύναμη που συνεχώς αναλώνεται και ανανεώνεται. Το πιο ενδιαφέρον μορφή είναι ότι το κυκλωμένο τρίγωνο κλείνει μέσα του –σύμφωνα με τον Πλωτάρχο– τις μορφές και τα πρότυπα ὁλων των πραγμάτων που υπήρξαν και θα υπάρξουν. Κατ' ἐμέ, δηλαδή, την έννοια της μυστικής γνώσης, την οποία υγιή μπορούν να θά δουν να κατανοούν... Ένα διαρκές σύμβολο περσισμένης εξουσίας, που ὅλο γκρεμίζεται και ὅλο αναγεννάται.

Όλοι μα ὅλοι οι τραγουδιστές κινήθηκαν σε υψηλά επίπεδα απόδοσης, ερμηνεύοντας μια επιδεικτικά δύσκολη παρτιτούρα, χωρίς να αγνοήσω ότι έπρεπε να έχουν εξημένη μνήμη, αντανακλαστικά και φυσική κατάσταση. Να ξεχωρίσω την **Μαίρη Έλεν Νέζη** για λόγους υποκειμενικής αισθητικής απολάυσης, στον ανδρικό ρόλο του Medruse. Τέλος, η **Καμεράτα** έχει γίνει πια μια **πολύ καλή μπαρόκ ορχήστρα** κι ελπίζω να παραμείνει: η διεθνής της αναγνώριση δίνει μάλιστα νέα κίνητρα σε ὅσους συνεργάζονται μαζί της. Στο Μέγαρο Μουσικής ἄκουσα μια φιλοπρόδοη ορχήστρα, η οποία παλεύει για την περαιτέρω ανάπτυξη. Παρά το εντυπωσιακό οπτικό υλικό που μας ἔδωσε η ὅλη βραδιά, η Καμεράτα πρωταγωνίστησε και αυτήν κρατῶ ως πρώτη στις αποτιμήσεις μου. Ο **Γιόργος Πέτρο** διέπυθε με αυτοπεποίθηση και ήρεμη επιβολή στις μουσικούς επί της σκηνής και κάτω από αυτήν, ενώ έπαιξε υπέροχο τσέμπολο, συνοδεύοντας τα ρεσιτατίβι των τραγουδιστών, την ίδια στιγμή που το μπάσο κοντίνουο είχε αναλάβει εξ ολοκλήρου ο ἕτερος τσεμπαλίστας, **Μάρκελος Χρυσόπουλος**.

Μια μικρή ιστορική αναφορά, για το τέλος. Στο ἔπος του Διγενή Ακρίτα αναφέρεται ότι ἓνα από τα γαμήλια δῶρα προς τον Διγενή και τη νύφη είναι το σπαθί του Χοσρόη. Ο Διγενής, ως μισός Άραβας, φαινόταν λογικό να είχε πρόσβαση στα λεηλατημένα από τους Άραβες πλούτη της Περσίας. Συγκεκριμένα ο στίχος 1080 λέει *Και τὸ Ὑχοδρὸν τὸ σπαθίον, τὸ θαυμαστόν ἔκεινον...* Εξ ανατολίων λοιπὸν το φως: η Εὐρώπη του 2014 ανασκάπτει τις ιστορικές της βάσεις...

English translation (extract):
What surprised me most in the performance at Megaro Mousikis, directed by Max Emanuel Cencic, was the visuals.
The video projection, the stage set and the costumes were most prominent in this spectacle, not so much because they were fascinating but because they were telling their own story, corresponding with Metastasio's libretto, yet remaining a parallel aspect.

http://www.efsyn.gr/?p=212401

01/07/14

Παγκόσμια αναβίωση της όπερας «Σιρόης» στο Φεστιβάλ Αθηνών

Μπαρόκ από τις χίλιες και μία νύχτες

Τι κι αν δεν γέμισε το Μέγαρο Μουσικής γι' αυτή τη θαυμάσια παραγωγή; Το έργο του Γιόχαν Αντολφ Χάσε (1728), άγνωστο στο ελληνικό κοινό, χάρη σε μια γόνιμη συνεργασία θεσμών και ανθρώπων της μουσικής, ανέβηκε σε ένα ηδονιστικό, ερωτικό και ονειρικό σκηνικό πλαίσιο, με μια εξαιρετη Καμεράτα και έναν συναρπαστικό Βασίλη Καβάγια στον ρόλο.

 Share

Του **Γιάννη Σβώλου**

Βασιλική Καραγιάννη (Αράσσης) και Μυρσίνη Μαργαρίτη (Λαοδίκη)

Ο μακροβιότατος και παραγωγικότατος Γιόχαν Αντολφ Χάσε (1699-1783), ένας από τους κορυφαίους και στην εποχή του ιδιαίτερα δημοφιλής συνθέτης του ώριμου γερμανικού μπαρόκ, δεν είναι ιδιαίτερα γνωστός στο ευρύ κοινό, πολύ λιγότερο, δε, στο ελληνικό. Ωστόσο η επέκταση της μουσικολογικής έρευνας, η αθροισμένη εμπειρία του ευρωπαϊκού οπερόφιλου κοινού, η πείνα για νέο ρεπερτόριο τόσο επί σκηνής όσο και στη δισκογραφία, δημιουργούν συνεχώς γόνιμες δυνατότητες και ευκαιρίες για νέα τολμήματα.

Αυτό ακριβώς το πλαίσιο κατέστησε εφικτή την πρώτη έπειτα από 266 χρόνια παγκόσμια αναβίωση του «Σιρόη» (αναθεωρημένη έκδοση Δρέσδης, 1763). Φυσικά ήταν εκλεκτό προϊόν γόνιμης, ποιοτικά προστατευμένης συνεργασίας ανάμεσα σε θεσμούς και ανθρώπους της μουσικής.

Τους αναφέρουμε αναλυτικά διότι αξίζει να γνωρίζει κανείς πώς γεννιούνται τέτοιες δημιουργίες: η εταιρεία καλλιτεχνικών παραγωγών «Parnassus», που ίδρυσε ο Κροάτης κόντρα-τενόρος Μαξ Εμάνουελ Τσέντσιτς και συνεργάτες του με αντικείμενο την παραγωγή ηχογραφήσεων και σκηνικών παραγωγών, ο θεσμός «Opéra Royal/Château de Versailles Spectacles», το Φεστιβάλ Αθηνών, ο ίδιος ο Μαξ Εμάνουελ Τσέντσιτς ως σκηνοθέτης και συνολικά καλλιτεχνικός ιθύνων νους, ο αρχιμουσικός Γιώργος Πέτρου ως διεθνώς καταξιωμένος μπαροκίστας, η ταλαίπωρη Καμεράτα υπό το διεθνές όνομά της Armonia Atenea (σε συνεργασία με πλείστους όσους άλλους Έλληνες μουσικούς από την ΚΟΑ κ.λπ.) και τέλος, με εξαίρεση τον πρωταγωνιστή, ομάδα ακμαίων –το τονίζω!- Ελλήνων μονωδών.

Με άλλα λόγια, ένας εξαιρετικός συνδυασμός ιδιωτικής πρωτοβουλίας, βαθιάς μουσικής παιδείας, ευφυούς και υγιούς επιχειρηματικότητας, ώριμου και πολιτισμένου πνεύματος συνεργασίας, περίσσειας ταλέντου.

Ποιότητες και νοοτροπίες άγνωστες στα καθ' ημάς, όπου επιλογές, προσβάσεις, προβολή και χρηματοδοτήσεις υφίστανται το στραγγαλιστικό πέρασμα από τον «λαϊμό μπουκαλιού» των στενών ή ευρύτερων πελατειακών σχέσεων και σκοπιμοτήτων, την ίδια ώρα που σύνολα όπως η Καμεράτα, τα οποία εκπροσωπούν τη χώρα διεθνώς, αφήνονται στην τύχη τους...

Η Περσία ως ισλαμική φαντασμαγορία

Μίνα Πολυχρόνου (Εμίρα/Υδάσπη), Αντόνιο Τζοβανίνι (Σιρόης) και Μαίρη- Ελεν Νέζη (Μεδάρση)

Η θαυμάσια παραγωγή του «Σιρόη» παρουσιάστηκε σε δύο διαδοχικές βραδιές στο Μέγαρο Μουσικής (26-27/6/2014). Σε καμία από τις δύο η αίθουσα «Τριάντη» δεν γέμισε. Ομως η παράσταση άφησε άριστες εντυπώσεις. Εμπειρος τραγουδιστής/μπαροκίστας, ευφυής και με δυνατό θεατρικό ένστικτο, ο Τσέντσιτς αντιμετώπισε σωστά τις ανοικονόμητες διάρκειες της όπερας του Χάσε, τόσο σε γενικό πλαίσιο όσο και στη διαχείριση του σκηνικού χρόνου εκάστης σκηνής, άριας κ.λπ. Με τη βοήθεια του σκηνογράφου/ενδυματολόγου Μπρούνο ντε Λαβενέρ έφτιαξε ένα σύγχρονο αντίστοιχο της διεθλασμένης οπτικής του ιστορικού πεδίου από τους συγχρόνους τού Χάσε. Με άλλα λόγια οπτικοποίησε την ψευδοϊστορική, προϊσλαμική Περσία του Χοσρόη (7ος αιώνας μ.Χ.) με πλήρως ισλαμική εικονογραφία, προσφέροντας ένα ονειρικό σκηνικό κόσμο σαν παρμένο από τις «Χίλιες και μία νύχτες» ή τους «παρακμαικούς» πίνακες του Γκιστάβ Μορό: διάτρητα καφασωτά, αραχνοϋφαντα παραιστάσματα, χλιδή, αραβουργήματα, φωτισμοί κορεσμένων χρωμάτων, ηδονισμός, παραισθησιακός ηλιουξιοτισμός (προβολές), συνδυασμός βίας, ερωτισμού και γκροτέσκο. Εξαιρετικά, καλόγουστα, με σωστό, σαφή χαρακτήρα ήταν επίσης τα περσικά κουστούμια.

Σε αυτό το απόλυτα ταιριαστό πλαίσιο –ας θυμόμαστε τον κατά προτεραιότητα ηδονιστικό χαρακτήρα του μπαρόκ!– κίνησε ο Τσέντσιτς τους τραγουδιστές του, οργανώνοντας τη δράση ιεραρχικά, δίχως περιττές, διασπαστικές φλυαρίες, σε αυστηρή συνάφεια προς τις προτεραιότητες που υπαγόρευε η μουσική. Το αποτέλεσμα ήταν ότι η ροή της όπερας του Χάσε με τις αλλεπάλληλες δεκάλεπτες και πλέον(!) διάρκειες άριες φάνηκε φυσική και αξία στη, αφού «γέμισε» με κίνηση, ελάσσονα επεισόδια δευτερεύουσας δράσης κ.λπ. Εύστοχα και πειστικά, δίχως εκτός θέματος εκζήτηση, έπλασε ο Τσέντσιτς και τους χαρακτήρες με τις τυπικά μπερδεμένες μεταξύ τους σχέσεις, φτιάχνοντας μια αφήγηση σε ύφος κόμικς για ενήλικες με καίριες δόσεις γκόθικ: ο φριχτά γερασμένος Χοσρόης με τις σιχαμερές ακόλουθες-ζόμπι, οι αντίζηλοι γιοι Σιρόης και Μεδάρσης, οι απαιτητικοί, επικίνδυνοι γυναικείοι χαρακτήρες, οι χιαστί ερωτικές σχέσεις.

Σαγήνη και απαιτήσεις του (γερμανικού) μπαρόκ

Μουσικά, η παράσταση ήταν αναμενόμενα εξαιρετική: αφ' ενός διότι διέθετε σωστή, ισορροπημένη διανομή ακμαίων μονωδών, αφ' ετέρου διότι είχε ως βάση τη μουσική συνοδεία της Καμεράτας υπό τον Πέτρου. Αδιαπραγμάτετος άξονας του ακροάματος αποδείχτηκε ο Χοσρόης του τενόρου Βασίλη Καβάγια. Με φωνή αιχμηρή και διαπεραστική, με ηχόχρωμα φωτεινό, ελαφρώς «πειραγμένο» για να παράγει γεροντική εντύπωση, και τεχνικά άρτιο τραγούδι έδωσε ένα πειστικό, ισορροπημένα γκροτέσκο, συναρπαστικό πορτρέτο του κακορίζικου ηλιουξιομένου μονάρχη. Τους ρόλους των δυο γιων έφεραν πειστικά, με άνεση, ωραίο ηρακιούδι και δεσπόζουσα σκηνική παρουσία ο Ιταλός κόντρα-τενόρος Αντόνιο Τζοβανίνι (Σιρόης) και η έμπειρη μεσόφωνος Μαίρη-Ελεν Νέζη (Μεδάρσης). Αληθινή απόλαυση πρόσφεραν το φροντισμένο, λαμπερό τραγούδι και η ζεστή, ζωντανή σκηνική παρουσία της υψιφώνου Μυρσίνης Μαργαρίτη (Λαοδίκη). Απόρσμενες εκπλήξεις για την ποιότητα του τραγουδιού, την αντοχή και την καλή σκηνική παρουσία – αυτό θα πει καλή καθοδήγηση μονωδών!– αποτέλεσαν οι συμμετοχές της υψιφώνου Βασιλικής Καραγιάννη (Αράσσης) και της υψιφώνου Μίνας Πολυχρόνου (Εμίρα/Υδάσπη). Το ηχητικό τοπίο συμπλήρωνε αδιάλειπτα η συμμετοχή της γενναίας Καμεράτας/Armonia Atenea υπό τον Πέτρου –αυτή τη φορά όχι τόσο βαθιά στην τάφρο της ορχήστρας– με διάφανο ήχο, αιχμηρή άρθρωση, εύπλαστη φραστική και ζωντανό ρυθμικό υπόβαθρο.

Σιρόης , ο Βασιλιάς των Περσών

Αναστάσης Φράγκος on July 3, 2014

Το να πάει να δει κάποιος όπερα μπαρόκ στο μέγαρο μουσικής εν μέσω καλοκαιριού και καύσωνα ακούγεται κατ' αρχήν εντελώς absurdum από μόνο του. Και τούτο διότι η όπερα μπαρόκ είναι ένα αρκετά δύσκολο είδος , μεγάλο σε διάρκεια , χωρίς κάποια ιδιαίτερη υπόθεση ενώ οι άριες συνήθως στοχεύουν να επιδείξουν τις ικανότητες του σολίστ σε μεγάλες κολορατούρες που συχνά κουράζουν και τουλάχιστον φαίνονται περίεργες στον σύγχρονο θεατή όπερας που είναι εθισμένος στην αισθητική του ρομαντισμού και του βερισμού. Εντούτοις η παράσταση του Γιώργου Πέτρου στο Μέγαρο Μουσικής «Σιρόης , ο Βασιλιάς των Περσών» του Γιόχαν Άντολφ Χάσσε συνδύαζε τόσο εξαιρετικά στοιχεία που μπορούσε κανείς να παραβλέψει όλα τα παραπάνω και να ευχαριστηθεί την παράσταση. Η όπερα συνετέθη το έτος 1728 κι ενώ αναμφίβολα φέρει τα χαρακτηριστικά μίας όπερας μπαρόκ , εν τούτοις διακρίνει κανείς στην μουσική την αργή αλλά μετάβαση προς τον κλασικισμό καθότι τα πλούσια αντιστικτικά στοιχεία του μπαρόκ υποχωρούν παραχωρώντας δειλά τη θέση τους σε πιο λιτές φόρμες. Στην συγκεκριμένη παραγωγή της Όπερας των Βερσαλιών συνέπραξαν ο Γιώργος Πέτρου , διεθνώς πλέον καθιερωμένος στον χώρο των ιστορικών εκτελέσεων με την Καμεράτα Ορχήστρα φίλων της Μουσικής και ο Κροάτης κόντρα tenόρος Max Cencic, που ανέλαβε τη σκηνοθεσία. Τον ρόλο του βασιλιά ερμήνευσε ο Antonio Giannini. Ο Βασίλης Καβάγιας ερμήνευσε τον Κοσρόη φορώντας μάσκα από σιλικόνη θυμίζοντας έντονα τον Lord Voldemort από Harry Potter. γυναικείους ρόλους ερμήνευσαν οι Μίνα Πολυχρόνου, Μαίρη-Ελεν Νέζη, Μυρσίνη Μαργαρίτη, Βασιλική Καραγιάννη. Η παράσταση ήταν από κάθε άποψη εξαιρετική. Η σκηνογραφία ήταν ατμοσφαιρική και σε μετέφερε μαγικά στο κλίμα του έργου. Σε συνδυασμό με τον φωτισμό , την λελογισμένη και καλαισθητη χρήση του video wall ο θεατής έκανε πραγματικό ταξίδι στην ιστορία. Μουσικά η παράσταση ήταν απολύτως άρτια , η Καμεράτα δεν έχει να ζηλέψει τίποτα από αντίστοιχα μουσικά σύνολα του εξωτερικού που έχουν καθιερωθεί στον χώρο των ιστορικών εκτελέσεων. Ανάλογες επίσης ήταν και όλες οι ερμηνίες. Γενικώς όλοι όσοι είμασταν υποψιασμένοι για το τί περίπου θα βλέπαμε , φύγαμε από το Μέγαρο Μουσικής πολύ ευχαριστημένοι και αναμένουμε με πολύ ενδιαφέρον το επόμενο πόνημα του Γιώργου Πέτρου.

Ήμουν εκεί

Εντυπωσιακός, παραμυθένιος «Σιρόης»

Από [Ευτύχιος Δ. Χωριατάκης](#) - 03/07/2014

Απόλαυση, υπερηφάνεια και πικρία άφησε το πρόσφατο ανέβασμα στο Μέγαρο Μουσικής («Αίθουσα Αλεξ. Τριάντη», 26-27/6) της όπερας του Χάσσε «Σιρόης, ο βασιλιάς της Περσίας». Η παραγωγή αποτέλεσε την μεγαλύτερη επιτυχία του φετινού Φεστιβάλ Αθηνών στο χώρο της κλασικής μουσικής, δείχνοντας το δρόμο και τις επιλογές που αυτό θα ώφειλε να ακολουθεί, αν ενδιαφέρεται πραγματικά να επαναπροσδιορίσει το -οποιοδήποτε- διεθνές αποτύπωμά του...

Σκηνή από την Α' Πράξη του «Σιρόη, Βασιλιά της Περσίας» του Χάσσε («Αίθουσα Αλεξ. Τριάντη» Μεγάρου Μουσικής Αθηνών, 27/6): από αριστερά προς τα δεξιά διακρίνονται οι Αντόνιο Τζοβανίνι (Σιρόης), Μυρσίνη Μαργαρίτη (Λαοδίκη), Βασίλης Καβάγιας (Χοσρόης) και Μαίρη-Ελεν Νέζη (Μεδάρσης)

Η Αθήνα είχε την τιμή της πρώτης παγκόσμιας αναβίωσης του «Σιρόη» στην αναθεωρημένη τελική έκδοση της Δρέσδης, 266 χρόνια μετά το τελευταίο ανέβασμά της (η όπερα είχε δοθεί το 2008 και το 2011 στην αυθεντική της εκδοχή)! Η «επανάσταση» του μπαρόκ και της ιστορικής ερμηνευτικής συνεχίζεται διεθνώς με εντατικούς ρυθμούς, λόγω του εύρους του σχετικού, ξεχασμένου (αδίκως ή μη) ρεπερτορίου και του αμείωτου ενδιαφέροντος μουσικών, ερευνητών, θεσμών αλλά και του κοινού για την ανακάλυψη και προβολή του. Μέσα σε ένα τέτοιο γόνιμο πλαίσιο εκλεκτών συνεργασιών γεννήθηκε και αυτή η δουλειά. Ουσιαστικά πρόκειται για συμπαραγωγή της εταιρείας καλλιτεχνικών παραγωγών «Parnassus» (που ίδρυσε ο κόντρα-τενόρος Μαξ-Εμμάνουελ Τσέντσιτς και συνεργάτες του με σκοπό την υλοποίηση ηχογραφήσεων και σκηνικών θεαμάτων), της Βασιλικής Όπερας των Βερσαλλιών και του Φεστιβάλ Αθηνών. Ο αρχιμουσικός Γιώργος Πέτρον και η Καμεράτα, υπό τη διεθνή επωνυμία της Armonia Atenea, αποτελούν σταθερούς συνοδοιπόρους όχι μόνο στα προσεχή σκηνικά ανέβασμα του «Σιρόη», αλλά και στην επικείμενη ηχογράφηση -για την Decca- στην οποία ο Τσέντσιτς θα αναλάβει τον επώνυμο πρωταγωνιστικό ρόλο.

Ο Κροάτης σταρ μπορεί να μην τραγούδησε στην Αθήνα, υπέγραψε όμως την πρώτη του σκηνοθετική δουλειά. Τα κατάφερε δε περίφημα, και μάλιστα σε ένα έργο μεγάλης διάρκειας, αξιοποιώντας την μακρά εμπειρία του στο μπαρόκ, αλλά και ένα αλάθητο θεατρικό ένστικτο. Είχε, βέβαια, την τύχη να έχει γραφεί η συγκεκριμένη όπερα πάνω σε λιμπρέτο του σπουδαίου Μεταστάζιο, που κατάφερε να προσδώσει σφιχτοδεμένη δραματουργική συνοχή σε αυτήν την αναμμιγμένη με ερωτικές διεκδικήσεις και μηχανορραφίες ιστορία αντιζηλίας δύο αδερφών για τη διαδοχή του γερασμένου βασιλιά πατέρα τους στην Περσία του 7ου αι. μ.Χ.!

Ο Τσέντσιτς καθοδήγησε έξοχα τη διανομή, μεταφέροντας ορθά το σημαντικότερο μέρος της δράσης στο μπροστινό μέρος της μεγάλης σκηνής, κατά τρόπο ώστε η εγγύτητα με τον Πέτρον και την ορχήστρα οργάνων εποχής να συντηρεί μοναδική μουσικοδραματική αμεσότητα και ηχητική καθαρότητα. Η αφήγηση δεν έχασε ποτέ, οι χαρακτήρες, τα συναισθήματα και οι διαθέσεις, οι καταστάσεις και τα επεισόδια -τόσο τα πιο ελαφρά/χιουμοριστικά όσο και τα πιο σοβαρά- ζωντάνευαν με μοναδική γλαφυρότητα. Και η οπτικοποίηση, όμως, της -συχνότερα ανοικονόμητης- στον Χάσσε δράσης πραγματοποιήθηκε με γούστο, μέσα από την ονειρική μεταφορά της σε μία σχετικά άχρονη εποχή, που αξιοποίησε το γεγονός ότι ο περσικός πολιτισμός υπήρξε ανέκαθεν ένα σταυροδρόμι μεταξύ Μέσης Ανατολής και Ασίας. Υπό αυτήν την οπτική, περσικά, αραβικά, απω-ανατολίτικα αλλά και σύγχρονα στοιχεία παντρεύθηκαν γόνιμα και λειτουργικά, διαμορφώνοντας ένα παραμυθένιο σκηνικό/εικαστικό πλαίσιο. Ο Μπρυνό ντε Λαβενέρ υπέγραψε τόσο το καλαίσθητο σκηνικό (έναν κλειστό λαβύρινθο εξελισσόμενο σε ανοιχτό χώρο, μέσα από μεγάλα κινούμενα τελάρα με σήτες και παιχνιδίσματα με κουρτίνες) όσο και τα πολύχρωμα κοστούμια, ενώ στην όλη εικόνα συνέβαλαν οι ατμοσφαιρικοί φωτισμοί του Νταβίντ Ντεμπρινέ ή ακόμα οι προβολές βίντεο του Ετιέν Γκυγιόλ.

Εξισορροπώντας την απόδοση της ηδονιστικής αισθητικής ατμόσφαιρας του μπαρόκ μέσα από μία μοντέρνα σκηνοθετική προσέγγιση, ο Τσέντσιτς ανέδειξε άρτια και την ιδιαιτερότητα της μουσικής του Χάσσε. Την εποχή σύνθεσης της αναθεωρημένης εκδοχής της Δρέσδης (1763), ο σπουδαίος Γερμανός συνθέτης είναι πλέον ο διαπρεπέστερος εκπρόσωπος του στυλ ροκόκο, που αποτελεί τη γέφυρα στη μετάβαση από το ώριμο μπαρόκ στον κλασικισμό.

Σκηνή από τον «Σιρόη, Βασιλιά της Περσίας» του Χάσσε («Αίθουσα Αλεξ. Τριάντη» Μεγάρου Μουσικής Αθηνών, 27/6): στο κέντρο ο Σιρόης (Αντόνιο Τζοβανίνι), μήλον της έριδος μεταξύ της Λαοδίκης (Μυρσίνη Μαργαρίτη) και της μεταμορφωμένης σε Υδάσπη Εμίρας (Μίνα Πολυχρόνου)

Η μουσική του «Σιρόη» ξεχωρίζει για την ανεπιτήδευτη ομορφιά της και την σταδιακή εγκατάλειψη των έντονα δεξιοτεχνικών ποιότητων της φωνητικής γραφής προς όφελος της εκφραστικότητάς της. Παρά την απουσία ντουέτων ή συνόλων, η αέναη διαδοχή από κατά βάση αργές και μεγάλης διάρκειας -συχνά άνω των 10 λεπτών!- «άριες ντα κάπο» σπάνια κούραζε, λόγω της περίτεχνης ανάπτυξης των μουσικών θεμάτων τους και της συναρμογής τους με τη στέρεη δραματική αφήγηση.

Πέτρον και Καμεράτα χάρισαν και πάλι -το αντίθετο θα αποτελούσε είδηση!- μία έξοχη ερμηνεία, μετρημένη σε τέμπα και δυναμικές αλλά ρυθμικά ζωντανή, πλαστικότητα σε φραζιάρισμα και άρθρωση, με εύστοχα αιχμηρές πινελιές, όπου χρειαζόταν.

Το αίσθημα υπερηφάνειας για τους λαμπρούς αυτούς πρέσβεις πολιτισμού της χώρας μας ενισχύθηκε από την πολύ καλή απόδοση και της διανομής, που αποτελούντας -με την εξαιρετική του πρωταγωνιστικού ρόλου, που ανέλαβε ο Ιταλός κόντρα-τενόρος Αντόνιο Τζοβανίνι- από ακμαίους Έλληνες μοναδούς, με μεγαλύτερη ή μικρότερη εμπειρία στο μπαρόκ. Αν αναλογισθεί κανείς ότι -πλην της μεσοφώνου Μαίρης-Ελεν Νέζη, που ενσάρκωσε ένα μουσικότατο και σκηνικά έγκυρο Μεδάρση- οι υπόλοιποι τραγουδιστές δεν έχει προγραμματισθεί να συμμετάσχουν ούτε στην επικείμενη ηχογράφηση του έργου ούτε στην παραγωγή των Βερσαλλιών τον προσεχή Νοέμβριο, οι μουσικοδραματικές επιδόσεις τους ήσαν εντυπωσιακές!

Αδιαμφισβήτητος πρωταγωνιστής υπήρξε ο συναρπαστικός Χοσρόης του -και διεθνώς σταθερά ανερχόμενου- τενόρου Βασίλη Καβάγια, που «προσάρμοσε» και το υγιές, δροσερό τίμπρο του στην γκροτέσκα οπτικοποιημένη, γερασμένη φιγούρα του μοιραίου βασιλιά. Ο Σιρόης του Τζοβανίνι διέθετε δυναμική σκηνική παρουσία και δεξιοτεχνικά ασφαλές τραγούδι, παρότι η φωνή στερείται ομοιογένειας σε όλα τα ρετζίστρα. Η υψίφωνος Μυρσίνη Μαργαρίτη προσέφερε μία καλοτραγουδισμένη Λαοδίκη, τονίζοντας ζηλευτά την αμικειμία του μοναδικού καθαρά γυναικείου ρόλου.

Τις ευχάριστες εκπλήξεις της βραδιάς αποτέλεσαν οι υψίφωνοι Μίνα Πολυχρόνου και Βασιλική Καραγιάννη. Η πρώτη απέδωσε με φωνητική και σκηνική γενναιοδωρία -αν και με όχι πάντοτε στιλιστικά ανεπιλήπτο τραγούδι- τον δυσκολότατο ρόλο της μεταμορφωμένης σε Υδάσπη Εμίρας. Η δεύτερη έδειξε την εγνωσμένη μουσική της αξία αλλά και απρόσμενες υποκριτικές αρετές στο ρόλο του Αράσση.

Αποχωρώντας από το Μέγαρο λίγο πριν τα μεσάνυχτα της 27/6, η ευφορία από την παράσταση του «Σιρόη» αμβλύθηκε από την πικρή σκέψη ότι η υπό την καθοδήγησή του Πέτρον Καμεράτα παράγει ένα τέτοιας εμβέλειας έργο και συνεχίζει να δοξάζεται Ελλάδα, έχοντας στερηθεί μάγιστρον γέφυρα της εθνικής κεραικής συνεργασίας που εξακολουθεί από τους κάθε λογής χορηγούς της. Ο πολιτισμός αποτελεί, κατά τα λοιπά, τη «βαριά βιομηχανία» της χώρας...

Credit φωτογραφιών: Χάρης Ακριβιάδης

English translation:

Delight, pride and at the same time bitterness were the outcome of the recent performance of Hasse's "Siroe" at the Megaron of Athens.

This production was the Athens Festival's biggest success in the classic music section, showing clearly the way that the Athens Festival should follow, if it really wants to re-evaluate its international imprint.

Athens had the honor of hosting the first worldwide revival of "Siroe"'s in a final, revised Dresden version that had last been played 266 years ago.

There is a revolution in baroque being going on, its vast repertoire being interpreted continuously and internationally with intensive rhythm, driven by an undiminished interest of musicians, researchers, festivals and the public's desire to rediscover this music.

In this fertile ambience this production was created as a co-production of Parnassus Arts Productions (a company founded by Max Emanuel Cencic and his collaborators for the purpose of initiating recordings and staged productions), the Royal opera of Versailles and the Athens Festival. Conductor George Petrou and the Kamerata orchestra - under its international name Armonia Atenea - are firm collaborators not only in the following international performances of Siroe but also for the recording that will soon be made for Decca, in which Cencic will sing the leading part.

Although the Croatian star did not sing in the Athens performances he signed responsible for the stage directing, and he did a great job doing so, especially for an opera this long, putting into best use his long experience in the baroque field and his infallible theatrical instinct. Of course he had the fortune of working on a libretto signed by the great Metastasio, who managed to keep dramatic purity in a story about intrigues and love - and of two brothers each of whom tries to manipulate their old father in order to take the crown in 7th century Persia.

Cencic led the cast brilliantly - staging the most important parts of the action at the lower stage part of Trianti's big stage - that way achieving the proximity of the singers to the conductor and the historic instruments of the orchestra which led to an outcome of musical-dramatic immediacy and sonic clarity. The story of the show was told without any gaps, the characters, feelings, moods and incidents - the serious as well as the more light/comic ones- were coming to life with unique elegance.

Balancing the atmosphere of the baroque hedonistic esthetics through a modern direction, Cencic managed to fully highlight the special music of Hasse. At the time he composed the revised Dresden version (1763), the great German composer was already considered the greatest representative of the Rococo style, the transitional bridge from the late baroque to the beginning of the classic era.

[ΜΟΥΣΙΚΗ](#) 06.07.2014 : 12:56

Θαυμάσιος «Σιρόης» από την Καμεράτα

[ΝΙΚΟΣ Α. ΔΟΝΤΑΣ](#)

Την όπερα «Σιρόης» του Γιόχαν Αντολφ Χάσε παρουσίασε η Καμεράτα στις 26 Ιουνίου στην αίθουσα Τριάντη, στο πλαίσιο του Φεστιβάλ Αθηνών. Την παραγωγή σκηνοθέτησε ο γνωστός Κροάτης κόντρα τενόρος Μαξ-Εμάνουελ Τσέντσιτς. Εξοικειωμένος με την αισθητική και τις συμβάσεις της μπαρόκ όπερας, έστησε ένα θέαμα καλαίσθητο, με αρκετό χούμορ και όση κίνηση επέτρεπε η σημαντική διάρκεια πολλών από τις μουσικά ενδιαφέρουσες αλλά στερεότυπες και γενικόλογες άριες του έργου.

Τον ρόλο του Χοσρόη, βασιλιά της Περσίας, απέδωσε ο τενόρος Βασίλης Καβάγιας. Υποκριτικά υποστήριξε με επιτυχία τη μορφή ενός παρακμασμένου, πραγματικά και μεταφορικά τυφλού ηγεμόνα. Το ηχώχρωμα της φωνής ταίριαξε άριστα στον υπερόπτη, αλαζονικό χαρακτήρα και η άρτια τεχνική του επέτρεψε να αποδώσει με ασφάλεια τη μουσική. Ήταν η μόνη ανδρικού ηχοχρώματος φωνή της όπερας, καθώς οι άλλοι ανδρικοί χαρακτήρες γράφτηκαν είτε για καστράτους –τους διάσημους Φαρινέλι και Καφαρέλι– είτε για γυναίκες, όπως ο ρόλος του στρατηγού Αράση. Στην Αθήνα τις δεξιοτεχνικές άριες του Αράση απέδωσε η Βασιλική Καραγιάννη με όπλο μια φωνή ισχυρή και λαμπερή στη φωνητική στρατόσφαιρα. Τον Μεδάρση, συνωμότη γιο του Χοσρόη, υποδύθηκε η Μαίρη Ελεν Νέζη, μουσικότατη στις λυρικές άριες, δεξιοτεχνικά εντυπωσιακή και ασφαλής στις ζωηρές. Την άστατη, ιδιοτελή Λαοδίκη ερμήνευσε με ζωτικότητα και κέφι η Μυρσίνη Μαργαρίτη. Η δροσερή φωνή της κινήθηκε άνετα στη δεξιοτεχνική μουσική. Η Μίνα Πολυχρόνου ως Εμίρα έδωσε μία από τις καλύτερες παραστάσεις της σταδιοδρομίας της, σκηνικά απολαυστική και μουσικά ασφαλής και εκφραστική. Τέλος, ενώ φωνητικά ο κόντρα τενόρος Αντόνιο Τζοβανίνι δεν υπολείπεται σε αρετές, δεν ήταν εύκολο να υπερασπιστεί τον Σιρόη, χαρακτήρα καρτερικό, μεγαλόψυχο, χωρίς εξάρσεις και αιχμές.

Αναμφίβολα το θετικότερο κομμάτι της παράστασης ήταν η συμβολή της Καμεράτας υπό τη διεύθυνση του Γιώργου Πέτρου. Σε κάθε νέα ακρόαση η βελτίωση είναι εντυπωσιακή. Το σφρίγος της μουσικής διεύθυνσης και η ποικιλία των αποχρώσεων αποσπών τον έπαινο διεθνώς, όχι μόνο σε άγνωστες μπαρόκ όπερες αλλά και σε έργα ρεπερτορίου, λόγου χάριν του Μπετόβεν. Η επιτυχία εκθέτει μία χώρα της οποίας δημόσιος και ιδιωτικός τομέας αδιαφορούν για τη στήριξη ενός συνόλου, που αποτελεί έναν από τους καλύτερους πρέσβεις του σύγχρονου, χωρίς χλαμύδα ελληνικού πολιτισμού.

English translation (extract):

Siroe, the opera by Johann Adolf Hasse, was presented by Camerata in Trianti Hall on June 26th, 2014. The production was directed by the famous Croatian countertenor Max Emanuel Cencic. Being familiar with the aesthetics and conventions of baroque opera, he set up an elegant spectacle, sufficiently humorous and with as much action as the sometimes lengthy arias allowed, which were musically interesting but whose libretti were somewhat stereotypical.

http://critics-point.gr/?p=2295

Θριαμβευτικός «Siroe» από τον Γιώργο Πέτρου

Πα, 18 Ιουλ 2014 | Συντάκτης: [Κωνσταντίνος Π. Καράμπελας-Σγούρδας](#) | Δημοσιεύθηκε σε [Κριτική](#)

Σκηνή από την όπερα "Siroe".

Ο **Johann Adolph Hasse** (1699-1783), λιγότερο γνωστός στο ευρύ κοινό σε σχέση με άλλους μείζονες συνθέτες της λεγόμενης εποχής μπαρόκ, υπήρξε κεντρική μορφή της μουσικής ζωής του δεκάτου ογδόου αιώνα. Όπως κι άλλες λαμπρές προσωπικότητες του καιρού του είχε πολλές ιδιότητες: υπήρξε μουσουργός, τραγουδιστής, δάσκαλος μουσικής και υπεύθυνος για διοργανώσεις παραστάσεων όπερας και συναυλιών. Επιπλέον, συνδέθηκε με δύο εξίσου επιφανείς μορφές της εποχής του: ήταν σύζυγος της λαμπρής ντίβας, μέτζο σοπράνο **Faustina Bordoni** (1697-1781), για την οποία ο **George Frideric Handel** έγραψε μεγάλους ρόλους, ενώ συνδεόταν με τον περισπούδαστο Ιταλό ποιητή και λιμπρετίστα **Pietro Antonio Domenico Trapassi**, γνωστό με το ψευδώνυμο **Pietro Metastasio** (1698-1782).

Κατά τη διάρκεια της ζωής του ήταν διάσημος ως συνθέτης όπερας, είχε στη διάθεσή του τις αρτιότερες φωνές της εποχής του, ταξίδεψε σε πολλές πόλεις της Γερμανίας και της Ιταλίας, συνέθεσε για τον **Φρειδερίκο τον Μέγα**, ενώ πέρασε τις δύο τελευταίες δεκαετίες στη ζωή του στη Βιέννη (όπου είχε την εύνοια του Ιωσήφ II) και τη Βενετία. Έφυγε από τη ζωή δοξασμένος και πλήρως αναγνωρισμένος. Μετά τον θάνατό του, κυρίως λόγω της αλλαγής στα γούστα του κοινού της όπερας και της ταχύτατης ανόδου άλλων συνθετών, η προσφορά του άρχισε σταδιακά να λησμονιέται.

Ωστόσο, κατά τη σύγχρονη εποχή, όπου οι ιστορικά ενημερωμένες ερμηνείες ανθίζουν με μεγάλο ενθουσιασμό, το έργο του **Hasse** βρίσκει ολοένα και περισσότερους θαυμαστές και υποστηρικτές: οι τραγουδιστές του μπαρόκ ρεπερτορίου, τα λυρικά θέατρα και οι δισκογραφικές εταιρίες μοιάζουν να δείχνουν ολοένα και μεγαλύτερο ενδιαφέρον. Θυμίζουμε ότι πρόπερσι κυκλοφόρησε ένα προσωπικό album του κόντρα τενόρου **Valer Barna-Sabadus** με άριες του **Hasse** (*Hasse: Reloaded*, Oems Classics), πέρσι κυκλοφόρησε η ηχογράφηση της όπερας *Didone abbandonata* (Naxos), ενώ μόλις φέτος ο κόντρα τενόρος **Max Emanuel Cenčić** συνεργαζόμενος με τον αρχιμουσικό **Γιώργο Πέτρου** και την ορχήστρα Armonia Atenea (Καμεράτα-Ορχήστρα των Φίλων της Μουσικής), ηχογράφησαν ένα album με άριες του **Hasse**, που φέρει τον τίτλο *Rokoko* (Decca).

Το ενδιαφέρον του **Cenčić** σχετικά με τον συνθέτη δεν εξαντλήθηκε στην προαναφερθείσα δισκογραφική κατάθεση, αλλά εξελίχθηκε σε ένα ακόμα μεγαλύτερο εγχείρημα, την εξερεύνηση και ερμηνεία της όπερας *Siroe re di Persia* (*Σιρόης Βασιλεύς της Περσίας*). Το σημαντικό αυτό έργο σε τρεις πράξεις, βασίστηκε σε λιμπρέτο του Metastasio και παρουσιάστηκε για πρώτη φορά στις 2 Μαΐου 1733, στο Teatro Malvezzi της Μπολόνια.

Αξίζει εδώ να προσθέσουμε ότι η υπερπολυτελής διανομή της πρεμιέρας σχηματίστηκε από θρυλικούς τραγουδιστές όπως οι **Filippo Giorgio**, **Farinelli**, **Caffarelli**, **Vittorio Tesi**, **Anna Maria Peruzzini** και **Elisabetta Uttini**. Αλήθεια, τι παράσταση θα πρέπει να ήταν αυτή!

Σκηνή από την όπερα "Siroe".

Την προαναφερθείσα όπερα (στην τελευταία εκδοχή της, του 1763, που ανέβηκε στη Βαρσοβία) ηχογράφησαν για λογαριασμό της Decca και παρουσιάζουν στην Αθήνα (Φεστιβάλ Αθηνών, Μέγαρο Μουσικής Αθηνών, Αίθουσα Αλεξάνδρα Τριάντη, 26 και 27/7), στο Παρίσι (Βασιλική Όπερα των Βερσαλλιών, 26και 30/11), όπως και στο Βιέννη (Theater an der Wien, σε συναυλιακή μορφή, 21/4/2015), οι **Cenčić** και **Πέτρου**. Παρακολουθήσαμε τις δύο αθηναϊκές παραστάσεις, με διανομή που στηρίχθηκε, με εξαίρεση τον πρωταγωνιστή, σε ελληνικές δυνάμεις (η διανομή της ηχογράφησης, που πραγματοποιήθηκε τον Ιανουάριο για λογαριασμό της Decca, καλύφθηκε από διαφορετικούς τραγουδιστές: τους **Cenčić**, **Franco Fagioli**, **Julia Lezhneva**, **Laureen Snouffer**, **Hélène Le Corre** και **Juan Sancho**).

Μολονότι δεν θα διαφωνούσαμε με μια διανομή σαν την παραπάνω, ομολογούμε ότι η διανομή των δύο ελληνικών παραστάσεων κάθε άλλο παρά δυσaráστησε.

Όμως, πριν αναφερθούμε στους τραγουδιστές, θα θέλαμε να επαινέσουμε την εξαιρετική δουλειά του **Cenčić**, ο οποίος με αυτή την όπερα σημείωνε το ντεμπούτο του στον ρόλο του σκηνοθέτη. Βλέποντας το έργο σαν ένα παραμύθι αντλημένο από τις *Χίλιες και μια Νύχτες*, συνεργάστηκε με τους **Bruno de Lavenère** (σκηνικά-κοστούμια), **David Debriney** (φωτισμοί) και **Etienne Guiol** (video projection), στήνοντας μια παράσταση ονειρικής ατμόσφαιρας, υπέροχων εικόνων και εξαισιων χρωμάτων. Τα τόσο άμεσα στην έκφρασή τους video projections του ταλαντούχου **Guiol**, οι επιβλητικοί φωτισμοί του βραβευμένου **Debriney** και τα πανέμορφα κοστούμια του **de Lavenère**, ευχαριστούσαν τα μάτια μας και αιχμαλώτιζαν τις αισθήσεις. Όλα συντελούσαν σε μια εικαστική πανδαισία, που έφερε τη καλόγουστη σφραγίδα του **Cenčić**. Ο τελευταίος κίνησε τους τραγουδιστές με περίσσεια προσοχή, εντάσσοντάς τους με σκέψη στο πλαίσιο των ρόλων τους και ζητώντας τους να αισθανθούν τον παλμό της μουσικής στην κίνησή τους.

Μέσα σε αυτό το εικαστικό πλαίσιο είχαν την ευκαιρία να προσφέρουν τον καλύτερό τους εαυτό οι τραγουδιστές. Βρήκαμε ότι η διανομή που συνέπραξε κατά τις αθηναϊκές παραστάσεις δεν είχε αδυναμίες.

Αναλυτικότερα, τον ρόλο του Πρίγκιπα Siroe κράτησε ο **Antonio Giovannini**, ανερχόμενος κόντρα τενόρος ιδιαίτερων δυνατοτήτων. Εντυπωσίασε με την ευγένεια της έκφρασής του, την υπέροχα ευέλικτη φωνή του, την άνετη τεχνική του και τις πεντακάθαρες κολορατούρες. Δίπλα του, στον ρόλο του Medrase, αδελφού του Siroe που προσπαθεί να εμποδίσει τον τελευταίο από το να ανέβει στον θρόνο, η **Μαίρη Έλεν Νέζη** τραγούδησε τον ρόλο με επιβλητικότητα. Οι **Μυρσίνη Μαργαρίτη** (Laodice), **Μίνα Πολυχρόνου** (Emira) και **Βασιλική Καραγιάννη** (Arasse) ερμήνευσαν τις άριες τους με ωραίες φωνές, θεατρική αίσθηση και σεβασμό προς το ιδιαίτερο ύφος της μουσικής. Η **Πολυχρόνου**, όπως πάντα καλά προετοιμασμένη, αντιμετώπισε τις εξαισίες όσο και δύσκολες τεχνικά άριες του ρόλου της με μεγάλη ετοιμότητα. Ο **Βασίλης Καβάγιας** στον ρόλο του Cosroe, Βασιλιά της Περσίας που προσπαθεί να ισορροπήσει τα συγκρουόμενα συναισθήματα τα οποία τρέφει για τον πρωτότοκο γιο του Siroe, πέτυχε να εντυπωσιάσει μολιάζοντας τόσο το τραγούδι όσο και την κίνησή του με τις σωστές αναλογίες δραματικής αγωνίας και θεατρικής δύναμης. Κατά την άποψή μας, μεγάλος θριαμβευτής της βραδιάς αποδείχθηκε ο χαρισματικός **Πέτρου**, ο οποίος έσκυψε με γνώση, έμπνευση και αγάπη πάνω από την παρτιτούρα καθοδηγώντας προσεκτικά τους τραγουδιστές και την ορχήστρα του. Κατάφερε με ιδιαίτερη ευαισθησία και εκλεπτυσμένο γούστο να φέρει στο φως όλες εκείνες τις θαυμάσιες λεπτομέρειες που συνθέτουν την παρτιτούρα του **Hasse**, την έξοχη μουσική, τους στέρα δομημένους ρόλους, την λεπτή ενορχήστρωση, το προφητικό για το μέλλον όσο και καινοτόμο ύφος σύνθεσης, αλλά και τις φράσεις του με φινέτσα και σοφία ποιητικού κειμένου του **Metastasio**. Σημειώνουμε ότι μοιράστηκε την εκτέλεση της συνοδείας των recitativi (cembalo) με τον ικανότατο **Μάρκελλο Χρυσικόπουλο**.

Αναμένουμε την κυκλοφορία της ηχογράφησης της όπερας τον Νοέμβριο, η οποία θα ανανεώσει την επαφή μας με το έργο, όπως και την τηλεοπτική μετάδοση που προγραμματίζεται να γίνει από το Θέατρο των Βερσαλλιών, κατά τα τέλη του ίδιου μήνα. Θα ήταν εύστοχη ιδέα, η παραγωγή να κυκλοφορήσει και σε DVD, ώστε να απαθανατιστεί και το οπτικό μέρος.

Μια πραγματικά αξιομνημόνευτη εμπειρία που μας κάνει να ελπίζουμε ότι το Φεστιβάλ Αθηνών, το οποίο προσφέρει πλέον ελάχιστες συναυλίες λόγιας μουσικής και παραστάσεις όπερας, να δώσει την ευκαιρία στον **Πέτρου** να ξεδιπλώσει και άλλες ανάλογες παραγωγές έργων της εποχής μπαρόκ κατά τα χρόνια που έπονται.